

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt (KCHZ)

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt (KCHZ) jako jednostka podległa Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 10 grudnia 2020 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich¹, do których należą w szczególności:

- 1) przeprowadzanie kontroli urzędowej w rozumieniu art. 2 pkt 18 rozporządzenia (UE) 2016/1012²;
- 2) przeprowadzanie kontroli w zakresie:
 - a) prowadzenia ksiąg hodowlanych, oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej oraz hodowli i rozrodu zwierząt gospodarskich, o których mowa w art. 2 pkt 1 lit. b, a także prowadzenia rejestrów,
 - b) sposobu wykorzystania środków pochodzących z dotacji budżetowych przyznanych podmiotom realizującym zadania w zakresie postępu biologicznego w produkcji zwierzęcej;
- 3) prowadzenie laboratorium referencyjnego badającego mleko w ramach oceny wartości użytkowej bydła, owiec i kóz;
- 4) współpraca z organizacjami międzynarodowymi działającymi w dziedzinie hodowli zwierząt i ich rozrodu³.

Kontrole urzędowe są prowadzone w związkach hodowców i/lub przedsiębiorstwach hodowlanych, uznanych na podstawie art. 4 i art. 64 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2016/1012. Obejmują one działania w zakresie realizacji programów hodowlanych bydła, świń, koniowatych, owiec i kóz, prowadzenia oceny wartości użytkowej i oceny genetycznej zwierząt oraz rejestrowania danych w księgach hodowlanych.

W 2024 roku KCHZ przeprowadziło 29 kontroli urzędowych oraz 62 kontrole wynikające z zapisów art. 5 ustawy.

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich do czasu upoważnienia związków hodowców lub innych podmiotów na podstawie art. 21 ust. 2 ww. ustawy, realizuje zadania związane z prowadzeniem oceny wartości użytkowej lub oceny genetycznej pszczoł i stad zwierząt futerkowych.

W 2024 r. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadziło ocenę wartości użytkowej i ocenę genetyczną w 146 stadach zwierząt futerkowych tj. w 109 stadach królików, 15 stadach szynszyli, 11 stadach nutrii, 7 stadach norek amerykańskich, 3 stadach lisów i w 1 stadzie tchórzy, o łącznej liczebności 9909 szt. samic stada podstawo-

wego. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadzi ocenę w stadach objętych programami ochrony zasobów genetycznych i współpracuje z Instytutem Zootechniki – Państwowym Instytutem Badawczym (IZ-PIB) w realizacji tych programów w 11 stadach nutrii, 6 stadach szynszyli beżowych, 9 stadach królików popielniańskich białych, 2 stadach lisów białoszyjnych, 1 stadzie lisów pastelowych i 1 stadzie tchórzy, utrzymywanych przez 20 podmiotów.

Na koniec 2024 r. do ksiąg hodowlanych wpisanych było 129 stad zwierząt futerkowych o liczebności 2104 samców i 9677 samic stada podstawowego.

W 2024 r. Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt prowadziło ocenę wartości użytkowej i ocenę genetyczną pszczoł w 102 pasiekach, w tym ocenę stacjonarną w 68, a ocenę terenową w 34. Ocenie poddano 2539 matek pszczelich, w tym ocenie stacjonarnej 1961 sztuk, a ocenie terenowej 578 sztuk.

Na koniec 2024 r. KCHZ prowadziło księgi hodowlane dla 55 linii hodowlanych pszczoł w obrębie czterech ras: kraińskiej (dla 45 linii), kaukaskiej (dla 5 linii), środkowo-europejskiej (dla 4 linii), włoskiej (dla 1 linii).

Linie hodowlane pszczoł rasy środkowoeuropejskiej (4) oraz 1 linia hodowlana pszczoł rasy kraińskiej były objęte programami ochrony zasobów genetycznych przez IZ-PIB.

Laboratorium Oceny Mleka KCHZ Laboratorium Referencyjne posiada wdrożony system jakości oparty na wymaganiach normy PN-EN ISO/IEC 17025:2018-2 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Od 2004 roku Laboratorium utrzymuje akredytację PCA nr AB 467, a od 2009 Certyfikat Jakości Międzynarodowego Komitetu ds. Kontroli Użytkowości Zwierząt (ICAR) dla laboratoriów referencyjnych.

Laboratorium wykonuje badania metodami instrumentalnymi i referencyjnymi na zawartość: tłuszczu, białka, suchej masy, laktozy, poziomu mocznika, punktu zamarzania, liczby komórek somatycznych i ogólnej liczby drobnoustrojów oraz badania tłuszczu metodą techniczną Gerbera. Wykonuje także badania na obecność antybiotyków i substancji hamujących w mleku oraz na zawartość tłuszczu w śmietance.

Laboratorium korzysta z certyfikowanych materiałów odniesienia. Bierze udział w krajowych (PIWet Puławy, LOM KCHZ LR) i międzynarodowych (CecaLait i ICAR oraz AIA) porównaniach międzylaboratoryjnych na wszystkie wymienione parametry oraz dodatkowo na pH mleka, zawartość kazeiny oraz azot niebiałkowy.

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt jest członkiem International Committee for Animal Recording (ICAR), a także członkiem European Federation of Animal Science (EAAP). KCHZ reprezentuje Polskę w European Federation of Animal Science.

Na mocy porozumienia zawartego z Polskim Towarzystwem Zootechnicznym, PTZ uczestniczy w pracach EAAP, reprezentując Polskę.

Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt

¹ Ustawa z dnia 10 grudnia 2020 r. (Dz.U z 2021 r. poz.36)

² Art. 3 (Dz.U z 2021 r. poz.36)

³ Art. 5 (Dz.U z 2021 r. poz.36)

The National Animal Breeding Centre

The National Animal Breeding Centre (Krajowe Centrum Hodowli Zwierząt, KCHZ), as a unit subordinate to the Minister of Agriculture and Rural Development, carries out the activities specified in the Act of 10 December 2020 on the Organization of Breeding and Reproduction of Livestock⁴, including the following:

- 1) official controls within the meaning of Article 2 (18) of Regulation (EU) 2016/1012 of the European Parliament and of the Council⁵
- 2) carrying out controls with regard to the following:
 - a) maintenance of breeding books, performance testing, genetic evaluation, and evaluation of breeding and reproduction of livestock referred to in Article 2 (1) (b); maintenance of breeding registers
 - b) the manner of use of funds from budget subsidies granted to entities implementing activities for biological advancements in animal production
- 3) operating a reference laboratory for milk testing as a part of performance testing of cattle, sheep and goats
- 4) cooperation with international organizations involved in animal breeding and reproduction⁶

Official controls are carried out in breed societies and/or breeding operations recognized pursuant to Article 4 and Article 64(4) of Regulation (EU) 2016/1012. They include activities for the implementation of breeding programmes for cattle, pigs, equids, sheep, and goats, performance testing and genetic evaluation of animals, and recording of data in breed books.

In 2024, the KCHZ carried out 29 official controls and 62 controls pursuant to the provisions of Article 5 of the Act.

The National Animal Breeding Centre, in accordance with Article 44 (1) of the Act on the Organization of Breeding and Reproduction of Livestock, carries out activities related to the performance testing or genetic evaluation of bees and herds of fur animals, until breed societies or other entities have been authorized pursuant to Article 21 (2) of the aforementioned Act.

⁴ Act of 10 December 2020 (OJ L 2021, item 36)

⁵ Art. 3 (OJ L 2021, item 36)

⁶ Art. 5 (OJ L 2021, item 36)

In 2024, the National Animal Breeding Centre conducted performance testing and genetic evaluation in 146 herds of fur-bearing animals, i.e. 109 rabbit herds, 15 chinchilla herds, 11 nutria herds, seven American mink herds, three fox herds, and one polecat herd, with a total of 9909 females in the foundation herd.

The National Animal Breeding Centre conducts evaluations in herds covered by genetic resources protection programmes and cooperates with the National Research Institute of Animal Production in the implementation of these programmes in 11 nutria herds, six beige chinchilla herds, nine herds of Popielno White rabbits, two herds of white-necked foxes, one herd of pastel foxes, and one herd of polecats, maintained by 20 entities.

At the end of 2024, 129 herds of fur-bearing animals were registered in breed books, with 2104 males and 9677 females in the foundation herd.

In 2024, the National Animal Breeding Centre conducted performance testing and genetic evaluation of bees in 102 apiaries, including stationary evaluation in 68 and field evaluation in 34. A total of 2539 queen bees were evaluated, including stationary evaluation of 1961 bees and field evaluation of 578 bees.

The Milk Reference Laboratory Reference Laboratory of KCHZ (LOM KCHZ LR) has implemented a quality system based on the requirements of PN-EN ISO/IEC 17025:2018-2: 'General requirements for the competence of testing and calibration laboratories'.

The Laboratory has maintained PCA accreditation No. AB 467 since 2004 and the International Committee for Animal Reproduction (ICAR) Quality Certificate for reference laboratories since 2009.

The laboratory performs tests using instrumental and reference methods for content of fat, protein, dry matter, and lactose; urea levels, freezing point, somatic cell count; and total microbial count, as well as fat tests by the Gerber method. It also performs tests for antibiotics and inhibitory substances in milk and for fat content in cream.

The laboratory uses certified reference materials. It participates in national (National Veterinary Institute in Puławy and LOM KCHZ LR) and international (CecaLait and ICAR and AIA) inter-laboratory comparisons for all the above-mentioned parameters and additionally for milk pH and content of casein and non-protein nitrogen.

The National Animal Breeding Centre is a member of the International Committee for Animal Recording (ICAR) and of the European Federation of Animal Science (EAAP).

The KCHZ represents Poland in the European Federation of Animal Science.

Pursuant to an agreement with the Polish Society of Animal Production, PTZ participates in the activities of EAAP, representing Poland.

The National Animal Breeding Centre